

Pető András Főiskola Pedagógiai Intézet Esélyegyenlőségi Nap

Esélyek és lehetőségek

2017. 05. 29.

Sérültek foglalkoztatásának rendszerre és lehetőségei házánkban

Béni Csaba

Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete

(ÖNÉ Egyesület)

A szakmában való elhelyezkedés

- nem csak a megváltozott munkaképességűek számára nehéz

- de ők több hátránnyal indulnak

- szakmák korlátozottsága (amit kitanulhatnak)
- túlkínálat a munkaerőpiacon
- épek előnyben részesítése
- ha választanak is őket:
 - munkakörnyezet nem megfelelő
 - munkatársak viszonyulása

Foglalkoztatás értelmében

Fontos megkülönböztetés

- fogyatékos személy (1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról):
„az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallás-, mozgásszervi vagy értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során”
- megváltozott munkaképességű (komplex vizsgálat és minősítés alapján):
 - **rehabilitálható** (foglalk. reh. helyreállítható vagy tartós f. reh. igényel) *vagy*
 - **fogyatékosági támogatásban** részesül *vagy*
 - 2011. évi CXCI. Törvény (Mmtv.) **3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti megváltozott munkaképességű** személy

Komplex felülvizsgálat

Három szempontból történik a vizsgálat:

1. Orvosszakértői (össz-szervezeti egészségi állapot) vizsgálat
 - Személyes megjelenés során vagy
 - Iratok alapján
2. Foglalkozás-egészségügyi szempontból
 - kizáró tényezők
 - korlátozó tényezők
3. Szociális helyzetének vizsgálata

A foglalkoztatási rendszer menete

- akkreditáció (kiindulás, rajthoz állás)
- keretszerződés (kapunyitás)
- pályázat évente (bértámogatásra)
- elszámolás havonta (munkabérek kifizetéséről a bevontaknak)
- ellenőrzések (határozat kiküldése után)
- póttámogatás, eszközbeszerzés (többletköltség) (meghirdetés útján)
- rehabilitációs kártya (külön kell igényelni)

327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet
a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók
akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók
foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról

- A rehabilitációs akkreditáció szabályai
 - Foglalkozási rehabilitációs szakmai program és személyes rehab. terv
 - Rehabilitációs tanácsadó, mentor és segítő, szolgáltatások
 - Ellenőrzés
- A költségvetési támogatások szabályai
 - Keretszerződés, éves támogatási szerződés, EFM
 - Bérköltség (tartós és tranzit foglalkoztatás), többletköltség
- Munkahelyteremtési támogatás

Mmtv. 3. § (2) bekezdés szerint

- (2) A rehabilitációs hatóság a komplex minősítés során megállapítja, hogy a megváltozott munkaképességű személy
 - *a)* rehabilitálható, ezen belül
 - *aa)* foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható **(B1)** (60-50%), vagy
 - *ab)* tartós foglalkozási rehabilitációt igényel **(C1)** (50-30%);
 - *b)* rehabilitációja nem javasolt, ezen belül
 - *ba)* egészségi állapota alapján foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt **(B2)**,
 - *bb)* egészségi állapota alapján tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, azonban a komplex minősítés szakmai szabályairól szóló rendeletben meghatározott egyéb körülményei miatt foglalkozási rehabilitációja nem javasolt **(C2)**,
 - *bc)* kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható **(D)** (30% *alatt*), vagy
 - *bd)* egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes **(E)**.

Rehabilitációs kártya

- A rehabilitációs kártya (vagy azt helyettesítő nyomtatvány) birtokában **érvényesíthető a szociális hozzájárulási adókedvezmény**
- Igényelni a **Rehabilitációs Szakigazgatási Szervnél**, vagyis **a fővárosi és megyei kormányhivatalnál** kell.
- *Jelenleg a rehabilitációs kártyát a következő **kategóriába** sorolt megváltozott munkaképességű személyek igényelhetik: **B1, B2, C1, C2**.*
- Az állami adóhatóság megküldi a Rehabilitációs kártyát
- a Rehabilitációs kártyára jogosult személy munkáltatója részére, ha a kérelmező megadta munkáltatója adatait, vagy
- a Rehabilitációs kártyára jogosult személy részére.

Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete (ÖNÉ Egyesület)

1995 június közepén a Mozgássérültek Marczibányi téri Állami Intézetében 12 súlyosan mozgássérült ember alakította meg.

Elhatározásunk az volt, hogy saját kezünkbe vesszük a sorsunkat, és társaink helyzetén is megpróbálunk jobbítani. Ehhez ***kettős célt*** tűztünk magunk elé:

egyrészt a **társadalom** felé történő akadálymentesítést:

- a felénk irányuló szemlélet megváltoztatását továbbá
- a környezet fizikai akadálymentesítését

másrészt **sorstársaink**, a többi sérült ember kimozdítását:

- a magukba süppedésből – szemléletváltással, önbizalom erősítéssel, és
- otthonukból, fizikai értelemben.

Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete (ÖNÉ Egyesület)

Az Egyesület jelenleg több mint 80, főleg kerekesszékes tagot számlál, *de nem is törekszünk tömegszervezetté válni.*

Olyan mozgássérült embereket várunk soraink közé, akik értik és magukénak vallják az eszmét, és hajlandók társadalmi munkában aktívan tevékenykedni társaik érdekében. (Pártoló tagok is vannak.)

Tagjaink jelentős része dolgozik, nagy részük kinn él *önálló lakásban*, vagy csoportos lakásotthonban, másik részük a Marczibányi téri Mozgássérültek Állami Intézetében próbál önálló életet élni.

Vannak közöttünk **családos emberek**, sokan közülünk *felsőfokú végzettséggel* rendelkeznek.

Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete (ÖNÉ Egyesület)

Alapításkor Jelli Magdolna lett az elnök,
aki elektromos kerekesszékekben élve
lelkesedésével és
életpéldájával
nagyon sok
embernek,
épnek és
sérültnek
egyaránt
erőt adott.

ÖNÉ - mint akkreditált foglalkoztató

1996 júliusában mindenki ***önkéntesként*** kezdte a révészeti.

Akkreditációs foglalkoztatóként 2006 óta működünk, de önkénteseink most is vannak.

Jelli Magdolna álma teljesült azzal, – sajnos, ő már nem érhetette meg, – hogy a révész tevékenységet, a sorstársi tanácsadást és az érzékenyítést foglalkozásként ismerték el, és ekként végezhetik tagjaink.

Több hónapos tanfolyamon képezték minket a különböző betegségek szakorvosai, pszichológusok, segédeszköz forgalmazók, lelkesek, jogászok, mentálhigiénés és más egyéb szakemberek.

A tanfolyam elvégzése során gyakorlati oktatásban is részesültünk az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben (OORI), majd vizsgát tettünk.

Főbb tevékenységeink a következők:

- révész szolgálat rehabilitációs intézetekben (friss sérülteknek),
- sorstársi tanácsadás (új és régi sérülteknek, családtagoknak),
- iskolai érzékenyítő, tudatformáló előadások tartása,
- aktív részvétel Budapest akadálymentesítésében,
- az Önálló Élet eszméjének terjesztése vidéken is.

ÖNÉ - révész

- **Dr. Klauber András, rehabilitációs főorvos, OORI (2003, TV2, Az ÜGY)**
- „... hogyha valaki megsérül, akkor úgy érzi, hogy kiesett a társadalomból. A révésszek – innen jön a nevük is – megpróbálják őket átvezetni a másik oldalra, arra az oldalra, ahol a magyar társadalom működik. Ebben nagyon nagy segítséget tudnak nekünk nyújtani...
- Gyakorlatilag a mindennapi életet próbálják ők behozni azoknak, akik úgy érzik, hogy balesetük miatt most megállt a világ, és mindennek vége.”
- **Renner Erzsébet, révész (2009, Épkézláb magazin)**
- „A sérült emberek a maradandó károsodást ért személyeket megélt tapasztalataikon keresztül segítik. A révész feladata a sorstársának figyelmes meghallgatása, és olyan lehetőségek felsorakoztatása, amelyeket megmaradt képességeivel aktívan tud végezni.”
- **Zeleter Nadin, beteg, a révésszek egyik kliense (2003, TV2, Az ÜGY)**
- „A nővérek, az orvosok... fizikálisan próbálnak meg engem helyrehozni. De a révésszektől a lelkem gyógyul.”

ÖNÉ
érzékenyítés

Akadálymentesítés ÖNÉ

Kapcsolódó munkakörök

- Rehabilitációs tanácsadó (követelmény)
- Rehabilitációs mentor (követelmény)
- Segítő személy (szükség esetén)
- Igény kezelő rendszer (IKR) kezeléséhez értő személy (célszerű, ha megoldható), aki járatos a munkaügyekben és bérszámfejtésben.

Dokumentáció

- Adatkezelési nyilatkozat
- MMK nyilvántartása
- Állapotról szóló szakvélemény
 - komplex minősítés, vagy
 - ha csak OSZI szakvélemény van:
 - ellátásról szóló határozat +
 - folyósítás igazolása
- Kompetencia felmérés
- Személyes rehabilitációs terv
- Napló vezetés (finanszírozás)
- Tanácsadás igénybevételeiről szóló tájékoztató
- Foglalkozási rehabilitációs szakmai program
- Keretszerződés melléklet
- Egyéni foglalkozási megállapodás megkötése a kormányhivatallal
- Bértámogatás igénylése havonta
- Havi beosztás és jelenléti ív

Sok sikert kívánok!

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Szép napot!